

Maatschappelijke Verkenning naar vrijetijdsbesteding allochtone jongeren

Maatschappelijke Verkenning
naar vrijetijdsbesteding
allochtone jongeren

gemeente Eindhoven

Inhoudsopgave

pagina 3

pagina 5

pagina 9

pagina 10

pagina 13

pagina 15

pagina 18

pagina 21

pagina 24

pagina 26

pagina 29

Voorwoord

Het proces

De ambachten

De straat

De moskee

Jongens en Meisjes

Kunst en Cultuur

Sport

Begrotingen

Het stadhuys

Aankomst van de Indische

Voorwoord

Binnen de Eindhovense gemeenteraad bestond onvrede over de wijze waarop de raad zijn betrokkenheid bij maatschappelijke processen vormgeeft. In de verhouding tot het college wilde men een versterking van de eigenstandige positie van de raad, zodat deze in de besluitvorming beter herkenbaar en richtinggevend zou zijn.

Begin oktober 1999 heeft de gemeenteraad besloten het instrument Maatschappelijke Verkenning te introduceren. Hierbij is vastgesteld dat een Maatschappelijke Verkenning nadrukkelijk niet is gericht op een onderzoek naar de doeltreffendheid van bestaand gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan. Dit blijft het werkgebied van de Rekenkamer.

Een Maatschappelijke Verkenning vindt plaats aan de voorkant van het bestuurlijke beleidsproces. Het is een instrument voor de gemeenteraad om zelf onderzoek te doen betreffende een door de raad gekozen onderwerp. Normaal krijgen raadsleden een dossier in handen dat door college en ambtenaren is voorbereid. Bij een Maatschappelijke Verkenning geven raadsleden zelf aan over welk onderwerp ze meer willen weten en formuleren ze zelf een probleemstelling.

3

Een Maatschappelijke Verkenning pretendeert nadrukkelijk niet een wetenschappelijk onderzoek te zijn. Het is een gezamenlijk informatieonderzoek door een aantal raadsleden over een onderwerp, een probleem dat men ervaart in de Eindhovense samenleving, maar waarover de raad onvoldoende kennis en inzicht heeft.

Bij de raadsbehandeling van de verordening voor het houden van een Maatschappelijke Verkenning is onderstreept, dat het hierbij om een leerproces gaat. Er zijn nergens ervaringen opgedaan met een dergelijk instrument. De uitvoering van de verkenning moet duidelijk maken waar en hoe dit instrument nader ontwikkeld kan worden en welke afspraken voor herziening in aanmerking komen.

Deze Maatschappelijke Verkenning is uitgevoerd door 11 raadsleden. Daarbij was de inbreng van anderen onmisbaar. De heer ing. A. Aboutaleb, directeur van Forum, instituut voor multiculturele ontwikkeling, verleende bij de start van en tijdens het onderzoek inhoudelijke ondersteuning en was tijdens de bijeenkomsten met derden een doortastend gespreksleider. De heren drs. J. Verheugt en I. Akinci verleenden ambtelijke ondersteuning. Notulering en verslaglegging tenslotte werden op vakkundige wijze verzorgd door de heer D. van der Houwen en mevrouw M. de Boer van Communicatiebureau Stroomlijn.

Als laatste, maar vooral, wil ik noemen al die jongeren die bereid zijn geweest ons inzicht te geven in hun manier van vrijetijdsbesteding.

Dit rapport is niet alleen een inhoudelijke weergave van deze Maatschappelijke Verkenning. Vooral omdat dit instrument voor het eerst is gehanteerd, is weergave van het proces van belang. Waar de inhoudelijke aandachtspunten van belang kunnen zijn voor het te voeren beleid, kan de procesbeschrijving een bijdrage leveren aan de voorbereiding en uitvoering van een volgende Maatschappelijke Verkenning.

Gaby van den Biggelaar, voorzitter
Januari 2001

Het proces

Het besluit om het instrument Maatschappelijke Verkenning te gaan gebruiken, is een eerste stap. Het proces krijgt pas vorm en inhoud als het instrument daadwerkelijk wordt gehanteerd, gericht op een concreet onderwerp. Tijdens het besluitvormingsproces rond de verordening voor het houden van Maatschappelijke Verkenningen had de raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling al uitvoerig van gedachten gewisseld over het onderwerp van de eerste verkenning.

De discussie ging al snel in de richting van de positie van allochtonen. Evenals vele andere steden kent Eindhoven een groeiend aantal inwoners van allochtone afkomst. Vastgesteld werd dat ondanks alle inspanningen op allerlei terreinen, integratie en participatie - behoudens enkele duidelijke successen - nog niet goed van de grond komen. Zoals ook in andere grote steden het geval is, concentreert een aantal maatschappelijke problemen zich met name bij de groep allochtonen.

Om verbetering in die positie te brengen is meer inzicht nodig in wat er binnen deze groep burgers speelt: wat is hun manier van leven en samenleven, wat zijn hun ervaringen en hun verwachtingen.

Een voorbereidingsgroep, bestaande uit drie leden van de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling met ambtelijke ondersteuning, kreeg de opdracht het onderwerp voor de verkenning verder af te bakenen en de daadwerkelijke voorbereiding ter hand te nemen. Deze voorbereidingsgroep stelde voor om de eerste Maatschappelijke Verkenning toe te spitsen op de vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren. De gemeenteraad nam dit voorstel over. Het thema heeft raakvlakken met jeugd- en jongerenbeleid, allochtonenbeleid, scholing, opvoeding, sport en cultuur. Doel van deze Maatschappelijke Verkenning was een breder inzicht te krijgen in mogelijkheden en belemmeringen bij de invulling van vrije tijd door allochtone jongeren en de rol en positie hierbij van de overheid en maatschappelijke instellingen.

De Maatschappelijke Verkenning heeft zich gericht op jongeren van 0 tot 18 jaar uit de bevolkingsgroepen met een allochtone achtergrond, die in Eindhoven in omvang het meest talrijk vertegenwoordigd zijn. Dat zijn jongeren met een Antilliaanse/Arubaanse, Surinaamse, Marokkaanse of Turkse achtergrond.

Volgens de gegevens van de afdeling Bedrijfsinformatie en Onderzoek van de gemeente Eindhoven ging het per 1 januari 2000 om de volgende aantallen:

Nationaliteit	Totaal	0-18	0-3	4-11	12-15	16-18
Antillianen/ Arubanen	2.155	681	140	301	136	104
Surinamers	3.416	1.058	217	414	255	172
Marokkanen	4.032	1.610	383	702	295	239
Turken	7.991	2.974	673	1.314	593	394

Doel van de Verkenning was antwoord te vinden op de volgende vragen:

- Wat doen allochtone jongeren in hun vrije tijd?
- Welke soorten (actieve en passieve) vrijetijdsbesteding kennen zij?
- Zijn er verschillen in vrijetijdsbesteding door jongens en meisjes?
- Wanneer en waar doen ze dat?
- Met wie doen ze dat? Is hier sprake van menging van culturen?
- Draagt hun vrijetijdsbesteding bij aan ontmoeting, ontspanning, ontplooiing?
- Hoe ervaren ze hun eigen vrijetijdsbesteding?
- Wat doen ze niet wat ze wel zouden willen?
- Kennen ze het aanbod in vrijetijdsbesteding?
- Wat zouden ze het liefst doen in hun vrije tijd en hebben ze daar kansen voor?
- Ervaren ze belemmeringen in hun wensen ten aanzien van hun vrijetijdsbesteding?

De voorbereidingsgroep heeft een overzicht gemaakt van instellingen en personen die in aanmerking kwamen voor een ontmoeting. Daarbij ging het niet alleen om jongeren zelf maar ook om ouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen. Uitgaande van de beschikbare informatie is gezocht naar evenwicht in raakvlakken en diversiteit onder de doelgroepen. Daarnaast is ook gekeken naar een evenwichtige spreiding op het gebied van leeftijd, religie, diversiteit in vrijetijdsbesteding en locaties. Op basis daarvan is een schema opgesteld. Uitgangspunt was dat bij elk gesprek twee raadsleden aanwezig zouden zijn. De leden van de commissie die de Maatschappelijke Verkenning ging uitvoeren, kregen een reader met daarin alle voor het project relevante informatie.

Tegelijkertijd werd een tijdpad vastgesteld voor het houden van een viertal bijeenkomsten. Deze waren bedoeld om onderling en met andere betrokkenen informatie uit te wisselen over de vrijetijdsbesteding van allochtone jongeren. Voor het leiden van deze bijeenkomsten en inhoudelijke ondersteuning is een beroep gedaan op Forum, instituut voor multiculturele ontwikkeling. Alle relevante maatschappelijke instellingen zijn eind juni per brief van het project op de hoogte gesteld.

Op 30 augustus vond een 'opstartbijeenkomst' plaats. Daarin besteedde de directeur van Forum, de heer ing. A. Aboutaleb, aandacht aan een aantal aspecten van de vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren op basis van de resultaten van onderzoeken en elders uitgevoerde experimenten. De commissieleden kregen tijdens deze bijeenkomst een speciaal 'logboek' waarin ze afspraken en namen konden noteren en waarin ze hun bevindingen konden vastleggen.

Het leggen van de uiteindelijke contacten verliep niet in alle gevallen even soepel. Soms vergde het maken van een afspraak minstens vijftien telefoontjes. In andere gevallen toonden uitvoerende medewerkers weinig enthousiasme om de door hun leidinggevendens toegezegde medewerking in daden om te zetten. Over het algemeen bestond echter waardering voor het initiatief om een Maatschappelijke Verkenning naar dit onderwerp uit te voeren.

7

Meestal waren degenen via wie de afspraken waren gemaakt, bij de gesprekken aanwezig. In een enkel geval maakten zij van de gelegenheid gebruik om hun noden en wensen op andere terreinen aan de raadsleden kenbaar te maken. Een aantal raadsleden trof niet de toegezegde gesprekspartners of slechts een enkeling in plaats van een aangekondigde groep. In één geval waren twee jongeren geselecteerd voor het gesprek met de mededeling dat ze op die manier een toegangsverbod wegens baldadigheid konden ontlopen. Van de zestien geselecteerde locaties zijn er uiteindelijk elf bezocht.

Het grootste deel van de gesprekken is gevoerd in de maand september. Op 27 september kwamen de commissieleden bij elkaar voor een eerste uitwisseling van ervaringen. Ze omschreven de gevoerde gesprekken met allochtone jongeren als 'spannend, leuk, nieuw en positief'. Ze konden hun bevindingen toetsen aan de mening van een referentiegroep van vier jongeren - twee meisjes en twee jongens - die de vier verschillende allochtone groepen vertegenwoordigden. Hun openheid en inbreng is als zeer verhelderend ervaren. In een aantal gevallen bevestigden de jongeren de indrukken die in de gesprekken in de stad waren ontstaan. Op enkele punten was de door jongeren verstrekte informatie volgens de referentiegroep echter niet in overeenstemming met de werkelijkheid.

Sport- en cultuurorganisaties en maatschappelijke instellingen kregen tijdens een werkconferentie op 10 oktober de gelegenheid informatie te geven en uit te wisselen over hun rol en positie. Dit bood de commissieleden een goede gelegenheid om de vraag van allochtone jongeren naar voorzieningen en faciliteiten te vergelijken met het aanbod van organisaties en instellingen. Drie van de vier jongeren van de referentiegroep woonden ook deze bijeenkomst bij.

Op 7 november had de commissie een gesprek met beleidsambtenaren van de gemeente Eindhoven. Doel van die bijeenkomst was inzicht te krijgen in hoe het beleid rond vrijetijdsbesteding van allochtone jongeren wordt ontwikkeld, voorbereid en uitgevoerd. Vervolgens kon de uitleg daarover weer worden getoetst aan de eerder verzamelde informatie.

De commissieleden troffen elkaar opnieuw op 14 november. Doel van deze bijeenkomst was vooral het aandragen van bouwstenen voor de eindrapportage. De commissie besprak op 6 december het concept-eindrapport. Daarbij werd niet alleen aandacht besteed aan het inhoudelijk deel maar ook aan het proces. De commissieleden stelden vast dat ze zonder uitzondering met veel enthousiasme en inzet aan het project hadden deelgenomen. De belasting in tijd was echter voor meerdere leden te zwaar geweest. Door tijdgebrek hebben niet alle commissieleden, zoals vooraf was bepaald, alle bijeenkomsten kunnen bijwonen.

Er zal nog een nadere evaluatie van het proces volgen. Een eerste algemene conclusie is al wel dat het instrument van de Maatschappelijke Verkenning voor raadsleden bijzonder nuttig en waardevol kan zijn om informatie te verzamelen over concrete zaken in de stad.

De uitkomsten

Zijn we hier niet een probleem aan het bespreken dat eigenlijk niet bestaat? Zo'n vraag is bijna onvermijdelijk tijdens een discussiebijeenkomst over maatschappelijke kwesties. Een deelnemer aan de werkconferentie met maatschappelijke instellingen op 10 oktober had een duidelijke opvatting over het thema van de Verkenning.

"Wat is er eigenlijk zo negatief aan als jongeren gewoon een beetje op straat rondhangen? Waarom is straatvoetbal minder dan voetballen in een vereniging? Geef die jongeren gewoon waar ze om vragen, dat proberen wij als buurtwerkers ook te doen en vaak met succes. Bovendien verschillen allochtone jongeren in hun vrijetijdsgedrag nauwelijks van autochtone. Behandel ze daarom niet als een groep die problemen heeft of voor problemen zorgt, maar gewoon als burgers van de stad."

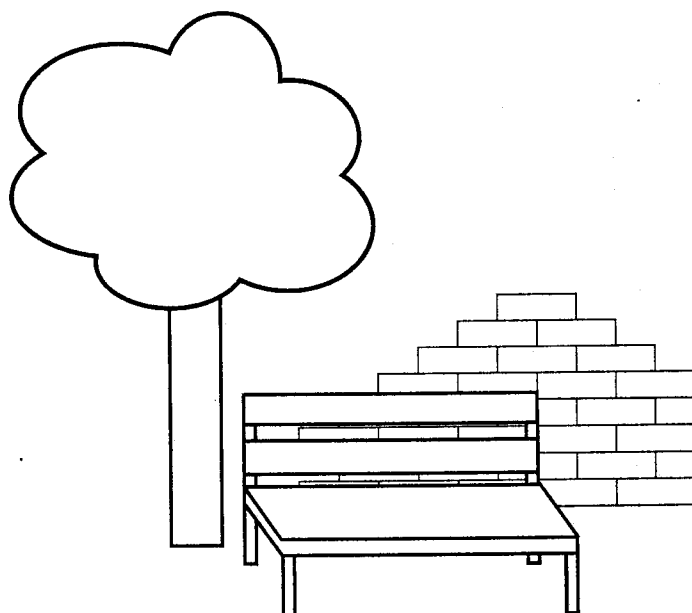
De bevindingen van deze Maatschappelijke Verkenning maken duidelijk dat de werkelijkheid weerbarstiger is. De commissieleden zijn tijdens hun gesprekken op een aantal concrete punten gestuit, waaraan naar hun oordeel nadrukkelijk aandacht moet worden besteed.

De commissie heeft er voor gekozen geen conclusies te trekken of concrete aanbevelingen te doen voor beleidsmaatregelen. Dit vanwege het relatief beperkte aantal personen en instellingen waarmee is gesproken. Een aantal instellingen is niet ingegaan op de uitnodiging voor gesprekken of bijeenkomsten of liet alsnog verstek gaan.

9

De opzet van het onderzoek - met name het toetsen van beelden en indrukken bij de referentiegroep en bij beleidsambtenaren - maakt het wel mogelijk een aantal duidelijke aandachtspunten te formuleren. Deze aandachtspunten zijn aan het einde van dit rapport samengevat.

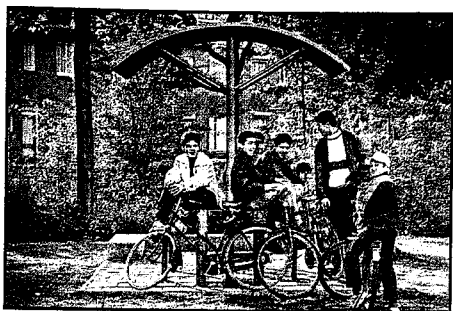
De uitkomsten van de Maatschappelijke Verkenning zijn in dit rapport verdeeld over zes thema's: de straat, de moskee, jongens/meisjes, kunst en cultuur, sport en buurthuizen. Bij elk thema wordt naast de algemene bevindingen aandacht besteed aan het aanbod op dat terrein. De bevindingen uit het gesprek met de beleidsambtenaren worden afzonderlijk behandeld.

De straat

In grote delen van de wereld is 'de straat' al eeuwenlang de favoriete ontmoetingsplaats van mensen. Een praatje, wat drinken, een sigaretje, een beetje dollen. In veel landen brengen mensen meer vrije tijd buiten door dan in hun huis. In Nederland zijn we ons steeds meer gaan terugtrekken achter gesloten voordeuren. De - hoofdzakelijk jonge - mensen die elkaar in hun vrije tijd liever op straat ontmoeten, worden hier vaak bekeken met een mengeling van achterdocht en onbegrip. Soms zelfs met onverholen angst.

Omdat in Nederland alles geregeld moet worden is dat ook gebeurd met de ontmoetingsplaatsen van die jongeren. Hun samenscholen wordt getolereerd op zogenoemde 'hangplekken'. Voor jonge kinderen is de straat nog steeds een belangrijk speelterrein, ook al wordt de daarvoor beschikbare openbare ruimte steeds schaarser.

Bevindingen

De term 'hangplekken' is goed gekozen. Veel meer dan rondhangen gebeurt er niet. Dat is tenminste het beeld dat de jongeren op de twee hangplekken die in het kader van de Maatschappelijke Verkenning zijn bezocht, zelf schetsen. Ze vinden het heel gezellig met elkaar en hebben eigenlijk geen behoefte aan meer voorzieningen dan een lekvrij afdak, een paar bankjes en een goed afgebakend terreintje om wat te sporten. Ze zeggen hun tijd door te brengen met rondhangen, kletsen, kaarten, een balletje trappen en roken of blowen. Het ouderlijk huis zien ze als een plek waar ze het liefst alleen komen om te eten en te slapen. Op beide hangplekken waren uitsluitend jongens aanwezig.

De gesprekspartners wekten de indruk hun best te doen om sociaal wenselijke antwoorden te geven. Ze presenteerden zichzelf als werkende jongeren of scholieren die het leuk vinden hun vrije uurtjes met elkaar op straat door te brengen. Ze waren zich duidelijk goed bewust van het feit dat ze spraken met leden van de gemeenteraad.

De beeldvorming op basis van incidenten en berichten in de media ziet er minder onschuldig uit. Met name over de jongeren die gebruik maken van de hangplekken, bestaat over het algemeen een vrij negatief beeld. Gesprekken met andere jongeren en met de gemeentelijke beleidsambtenaren maakten duidelijk dat daartoe ook zeker aanleiding bestaat. Ook uit andere bronnen en onderzoeken is bekend dat 'hangplekken' vaak een verzamelplaats zijn van jongeren die door hun sociale- en/of maatschappelijke positie het gevaar lopen betrokken te worden bij criminele activiteiten of dat al zijn.

De commissie spreekt geen oordeel uit of dat geldt voor de twee hangplekken die zijn bezocht. Een aantal jongens met wie ze daar hebben gesproken, is zich ervan bewust dat er klachten zijn over het veroorzaken van overlast. Zelf omschrijven ze hun bekritiseerde activiteiten liever als 'kattenkwaad'. Ze vinden wel dat hun manier van vrijetijdsbesteding geen goed voorbeeld is voor jongere broertjes. Zusjes en andere meisjes willen ze er al helemaal niet zien.

De straat kent een veel bredere populatie dan alleen 'hangjongeren'. Voor jonge kinderen is 'buiten' nog altijd een geliefd speelterrein. Zij én hun ouders klagen over het gebrek aan speelruimte en trapveldjes in de directe woonomgeving. De oudere jeugd heeft daar minder behoefte aan. Die zijn tevreden met een rustig plekje waar ze elkaar kunnen ontmoeten. De hangplekken zijn het exclusieve domein van jongens.

Elders zijn ook gemengde groepen (afkomst en geslacht) ontstaan van jongeren die vaak al vanaf de kinderjaren met elkaar optrekken. Deze jongeren vinden dat ze geen overlast veroorzaken en lijken ook bewust te willen voorkomen dat dit gebeurt.

De meeste jongeren die zich op de hangplekken ophouden, lijken weinig belangstelling te hebben voor gerichte activiteiten. Andere groepen zijn daarentegen zeer geïnteresseerd in zaken als cursussen, computers, sportbeoefening en dergelijke. De 'hangplekjongeren' noemden eigenlijk alleen 'uitgaan in het weekeinde' als andere vrijetijdsbesteding.

De indruk bestaat dat veel jongeren die zich aangetrokken voelen tot de hangplekken, geen regulier werk hebben en geen opleiding volgen. Tijdens de gesprekken met instellingen en ambtenaren is in dat verband vastgesteld dat er in Eindhoven sprake is van een forse voortijdige uitval van leerlingen van het Regionaal Opleidingscentrum. Met name vanuit de Marokkaanse gemeenschap zijn alarmerende cijfers genoemd, die echter niet konden worden geverifieerd.

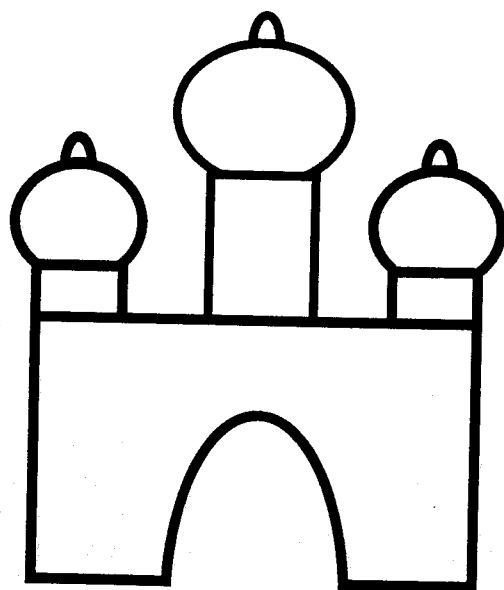
Volgens gemeentelijke informatie haalt zo'n 40 procent van de leerlingen van het ROC de eindstreep niet. Dit is conform het landelijk gemiddelde. Er zijn al diverse projecten uitgevoerd om hierin verandering te brengen. Tot nu toe hebben die echter nog niet tot grote successen geleid. Het is bekend dat de combinatie van schoolverzuim of voortijdige schoolverlating met groepsvorming op straat het risico in zich draagt van de ontwikkeling van crimineel gedrag. Daarom blijft het voorkomen van voortijdige schoolverlating volgens de commissie een belangrijk aandachtspunt. Deze problematiek is ook uitgebreid aan de orde geweest in het overleg met de beleidsambtenaren.

In dat gesprek zijn de verlengde schooldag of de uitwerking van het principe van de brede school genoemd als mogelijkheden om te voorkomen dat ook jongere kinderen al op straat gaan rondhangen.

Aanbod

Voor de wat oudere jongeren die zich op de hangplekken verzamelen, zijn bescheiden voorzieningen beschikbaar in de vorm van afdakjes, bankjes, trapveldjes en dergelijke. Over het algemeen tonen ze zich daarmee tevreden, mits een en ander goed wordt onderhouden. De terreinen waarop ze een balletje kunnen trappen of basketbal spelen, zouden ze het liefst omrasterd zien. Voor andere groepen jongeren die zich buiten de reguliere hangplekken verzamelen, zijn in grote lijnen dezelfde voorzieningen beschikbaar. Het aanbod aan veilige speelmogelijkheden voor kleinere kinderen lijkt achter te blijven bij de vraag. In dat verband zijn met name genoemd de wijken 't Hool, Mensfort, Woensel-Zuid (Hemelrijken) en Tivoli.

De moskee

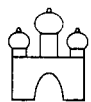
Voor grote groepen mensen is religie nog altijd een belangrijk bindmiddel in de samenleving. De betrokkenheid bij de eigen geloofsgemeenschap gaat vaak verder dan alleen het bijwonen van de reguliere bijeenkomsten in kerk of moskee. Gelovigen treffen elkaar ook bij andere gelegenheden en activiteiten, die vanuit de geloofsgemeenschap worden georganiseerd. De plaats die de moskee in het leven van veel moslims inneemt, is op een aantal punten anders dan die van het kerkgebouw voor christenen. Nederlandse kerken zijn over het algemeen alleen op zondag toegankelijk. Zo maar op een dinsdagmiddag een kerk binnenlopen om in stilte te bidden of een kaarsje te branden, is in Nederland vrijwel onmogelijk. De moskeeën daarentegen hebben ruimere openingstijden. Bovendien zijn het niet alleen gebedshuizen, maar spelen ze ook een niet te veronachtzamen rol in het sociale leven van de hier wonende moslims. De moskeeën hebben ook een functie als ontmoetingsplaats en studiehuis.

Bevindingen

Jongeren die regelmatig de moskee bezoeken, hebben een heel ander patroon van vrijetijdsbesteding dan kinderen die veel op straat rondhangen. Ze geven duidelijk aan liever thuis te zitten. Ze hebben een positieve houding ten opzichte van religie, maar daarnaast lijken ze de moskee te beschouwen als een soort jeugsociëteit. Zaken als muziek en dans houden deze jongeren weinig bezig. Commissieleden bezochten een Marokkaanse- en een Turkse moskee. In de moskeeën krijgen vele tientallen meisjes en jongens op zondag les over de Koran en het naleven van de daarin opgenomen leefregels.

Alle jongeren met wie in de Marokkaanse moskee is gesproken (vijf jongens, leeftijd 14-16 jaar, en twee meisjes, 10 en 12 jaar) zitten op school (VBO/MBO). De leiding van de moskee gaf aan dat oudere jeugd niet meer voor de lessen komt. Met name de gesprekspartners tijdens de bezoeken aan de hangplekken bevestigden dat beeld. Zij zeiden geen belangstelling te hebben voor religie en ook geen behoefte te hebben aan de lessen en cursussen die in de moskee worden gegeven. Een enkeling vertelde de moskee alleen tijdens de Ramadan af en toe te bezoeken.

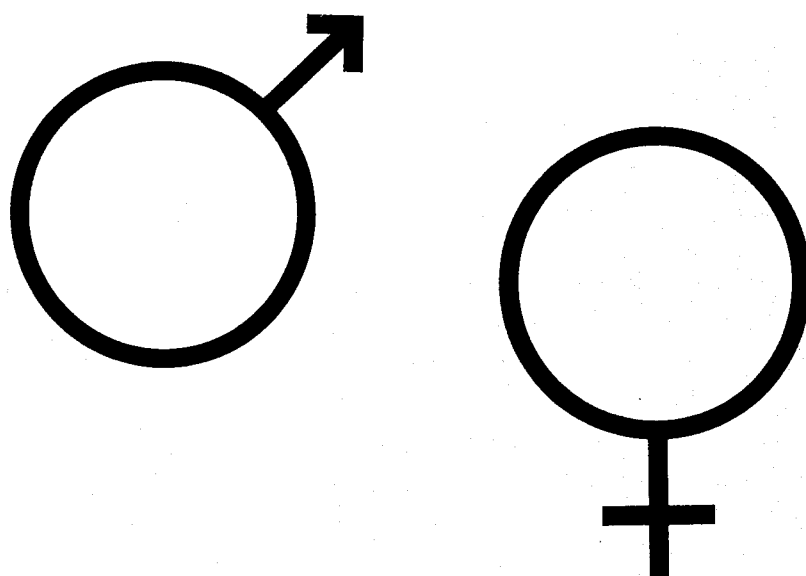
14

De commissieleden hebben de moskeeën ervaren als belangrijke vindplaatsen voor moslim-jongeren. Gezien de belangstelling van met name de wat jongere jeugd voor de activiteiten en de behoefte om die verder uit te breiden, vindt de commissie de plaats van de moskeeën in de vrijetijdsbesteding een belangrijk aandachtspunt.

Aanbod

De belangstelling voor de activiteiten in de Marokkaanse moskee is dermate groot dat er een wachtlijst bestaat. De leiding van de moskee zou graag meer sociaal-culturele activiteiten willen ontplooiën. Als voorbeelden zijn genoemd computerles, Nederlandse taal en kook- en naai-les voor meisjes. Er is echter een tekort aan ruimte om dergelijke plannen te realiseren. Er ligt een verzoek om de bestaande moskee aan de Visserstraat te kunnen uitbreiden of een nieuwe te mogen bouwen op de huidige locatie

Jongens en Meisjes

Meisjes spelen thuis op hun kamer met poppen en dromen daarbij van een toekomstig moederschap. Jongens hebben meer met auto's, voetballen en vechtspelletjes op de computer. Het zijn stereotiepe beelden, waarin nieuwe generaties zich toch elke keer weer herkennen. In de traditionele Westerse samenleving zijn die beelden steeds minder cultuurbepaald. Bij allochtone jongeren spelen traditionele cultuurpatronen over het algemeen nog een veel belangrijker rol. De mate waarin dat het geval is, hangt af van de normen en waarden waarmee (groot)ouders naar Nederland zijn gekomen en hun huidige maatschappelijke positie. In het algemeen mogen jongens veel meer dan meisjes. Ze krijgen de ruimte om de wereld om zich heen te verkennen en nemen die dan ook. Soms uitgebreider dan hun ouders zich hadden voorgesteld. Meisjes hebben meer de neiging hun ouders te gehoorzamen.

Bevindingen

Veel allochtone moeders maken zich vanaf de geboorte zorgen over hun dochters. Ze worden daarom erg beschermd opgevoed. Turkse meisjes mogen duidelijk minder dan jongens. Datzelfde geldt ook voor Surinaamse- en Marokkaanse meisjes. Hun ouders willen niet dat ze hun vrije tijd buiten doorbrengen. Ook contacten met jongens of met de Nederlandse cultuur proberen ze te voorkomen. "Een Turks meisje is als een ei; als ze is gevallen kun je haar niet meer oprapen," aldus een van

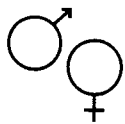
de moeders. De mate waarin ouders hun dochters beschermen, hangt af van het opleidingsniveau en de plaats van herkomst (stad of platteland). In veel van de meer traditioneel ingestelde gezinnen blijkt ook de grootmoeder nog veel invloed te hebben. Daarbij gaat het vaak om vrouwen die vrijwel geen contact hebben met de brede Nederlandse samenleving en ook de Nederlandse taal niet beheersen.

Het patroon van vrijetijdsbesteding van allochtone meisjes is heel anders dan dat van de jongens. De meisjes waarmee in de moskeeën is gesproken, hadden er zelf weinig over te melden. Ze zeiden genoeg te hebben aan een beetje kletsen. Verder zijn ze in hun vrije tijd meestal thuis. Die vrije tijd is vaak relatief beperkt want veel allochtone meisjes worden ingeschakeld bij huishoudelijk werk. Meisjes doen weinig aan sport, zo bleek uit de gesprekken. Een enkele keer werd zwemmen genoemd als vrijetijdsbesteding.

Niet alle allochtone meisjes zijn overigens uitgesproken 'huismussen'. Er zijn er ook die een groot deel van hun vrije tijd buitenshuis doorbrengen. Maar over het algemeen is de straat het territorium van de jongens. Daarom wijken de jongere meisjes in de leeftijdsgroep tot twaalf jaar vaak uit naar het buurthuis. Daar nemen ze niet alleen deel aan activiteiten maar ze maken er ook hun huiswerk. Net als de jongeren op de hangplekken zien ook enkele meisjes waarmee de commissie heeft gesproken, het ouderlijk huis vooral als een plaats om te eten en te slapen.

Voor de wat oudere meisjes is de bibliotheek een populaire pleisterplaats. Daar praten ze met elkaar, studeren ze en gebruiken ze de computers, niet alleen om te chatten maar ook voor educatieve doeleinden. Belangrijk is dat hun ouders een buurthuis of een bibliotheek ervaren als een plek waar hun dochters hun vrije tijd op een veilige manier kunnen doorbrengen.

Voor wat oudere Turkse meisjes is een gespreksgroep met leeftijdgenoten erg belangrijk. Ook daar mogen ze van hun ouders wel naar toe als die weten wie er de leiding heeft en wie er verder nog komen. Allochtone meisjes zijn het liefst 'onder elkaar', zo bleek uit de gesprekken. Ze gaan op een andere manier met elkaar om, maken een heel ander soort grappen dan Nederlandse meisjes en hebben ook andere, meer persoonlijke gespreksstof. Dit soort gespreksgroepen zijn voor allochtone meisjes vaak de enige gelegenheid om informatie te krijgen en uit te wisselen over zaken die op dat moment belangrijk voor hen zijn.

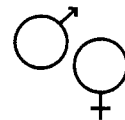

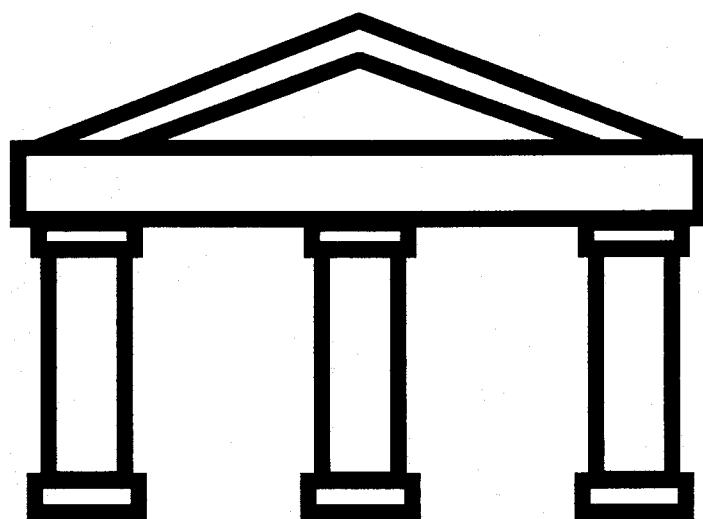
Gesprekken met oudere meisjes en jonge vrouwen van Turkse- en Marokkaanse afkomst laten over het algemeen een patroon zien van aanpassing en berusting. Ze willen zich niet te veel afzetten tegen de cultuur van hun ouders en overige familieleden. Veel meisjes gaan slechts af en toe uit, onder toezicht, en moeten dan op tijd weer worden thuisgebracht. In het kader van studie krijgen ze iets meer ruimte om zelfstandig dingen te doen.

Aanbod

In het welzijnsbeleid in Eindhoven wordt tot nu toe weinig specifieke aandacht besteed aan de positie van allochtone vrouwen. Dit bleek ook tijdens de bijeenkomst met de beleidsambtenaren. Ook in de diverse accommodaties worden weinig activiteiten speciaal voor meisjes georganiseerd. Vooral meisjes van twaalf jaar en ouder zeggen daaraan behoefte te hebben. In één geval is het verzoek gedaan zelf iets in een buurthuis te mogen organiseren voor die doelgroep, maar dat verzoek werd niet ingewilligd.

Kunst en Cultuur

Kunst en cultuur zijn vertrouwde begrippen maar wat we er precies mee bedoelen is vaak moeilijk te definiëren. Wat voor de een fascinerende of ontroerende kunstuiting is, kan voor een ander een uitgesproken gruwel zijn. Kunst is vaak cultuurbepaald. De meeste werken van de grote klassieke componisten danken we bijvoorbeeld aan muziekminnende vorsten en hun hofhouding. Ook de godsdienst is vele eeuwen lang een belangrijke inspiratiebron voor kunstenaars geweest.

Door de nauwe relatie tussen cultuur en kunst is het vanzelfsprekend dat de meeste allochtone inwoners van Nederland als het om kunstuitingen gaat, een ander verwachtingspatroon en andere behoeften hebben dan hun medeburgers die hier hun wortels hebben.

Met onder meer die wetenschap in het achterhoofd probeert de Nederlandse rijksoverheid nu op verschillende manieren de allochtone bevolkingsgroepen actiever te betrekken bij kunstzinnige activiteiten. Gemeenten hebben de mogelijkheid daar actief op in te spelen. Het probleem is daarbij vaak om een helder beeld te krijgen van de vraag binnen de desbetreffende bevolkingsgroep.

Bevindingen

Binnen het brede terrein van kunst en cultuur zijn bij deze Maatschappelijke Verkenning slechts enkele onderdelen aan de orde geweest. Er is gesproken over muziek, de bibliotheek en het Centrum voor de Kunsten. Wel is duidelijk geworden dat de gemeente Eindhoven probeert actief in te spelen op de mogelijkheden die het landelijk beleid biedt. Daarbij is het moeilijk vast te stellen of de contacten die men in allochtone kringen heeft, voldoende representatief zijn om een goed beeld te krijgen van de bestaande vraag.

Jonge allochtonen noemen luisteren naar muziek en dansen vaak als hun favoriete vrijetijdsbesteding. Jongens gaan, zoals hiervoor al is geconstateerd, vaker uit dan meisjes. Met name Surinaamse meisjes organiseren graag feestjes thuis met muziek en dans. Dat past volgens de gesprekspartners ook bij de Surinaamse cultuur, waar familieleden elkaar vaak bezoeken of samen activiteiten ontplooiën. Volgens een aantal Marokkaanse jongens is het in hun kringen niet zo gebruikelijk dat vrienden elkaar thuis bezoeken.

Vanuit de Surinaamse groep werd kritiek geuit op het muziekaanbod in Eindhovense uitgaansgelegenheden. Niet op de doelgroep aangepaste programmering drijft volgens de Surinamers jongeren naar steden als Amsterdam en Rotterdam, waar ze een grotere kans lopen in problemen te komen dan in Eindhoven.

Volgens sommige jongeren en vertegenwoordigers van culturele organisaties zijn er op diverse plaatsen in de stad wel degelijk regelmatig optredens van allochtone muziekgroepen, met een zeker ook voor Surinaamse jongeren aantrekkelijk repertoire. Volgens hen hebben de critici onder de Surinamers weinig inzicht in de 'culturele kaart' van Eindhoven.

De Openbare Bibliotheek Eindhoven en het Centrum voor de Kunsten ontplooiën geen specifieke activiteiten voor allochtone jongeren. De bibliotheek heeft dat ook nooit overwogen bij gebrek aan een zichtbare en duidelijk vraag. Eerder is al gemeld dat vooral meisjes de bibliotheek graag gebruiken als 'veilige' en door ouders 'goedgekeurde' ontmoetingsruimte. In de centrale bibliotheek kunnen ze gratis gebruik maken van 50 computers met Internetaansluiting. Verspreid over de vestigingen in de wijken staan nog eens 22 computers.

Ook het Centrum voor de Kunsten (cursussen en informatie) biedt geen speciale faciliteiten voor allochtonen. Van het budget gaat tien tot vijftien procent naar culturele activiteiten voor het onderwijs. Per jaar bereikt men in totaal circa 8000 leerlingen. Hoeveel daarvan van allochtone afkomst zijn, is niet bekend. Het Centrum richt zich op een zo breed mogelijk publiek. De meeste cursisten komen uit wijken waar relatief veel mensen met een hogere opleiding wonen.

Aanbod

Het aanbod van het Centrum voor de Kunsten bestaat uit 'wat cultureel interessant is'. Uiteindelijk bepaalt het Centrum dat zelf, maar volgens de directie wel nadat eerst goed is geluisterd naar de wensen van de verschillende doelgroepen.

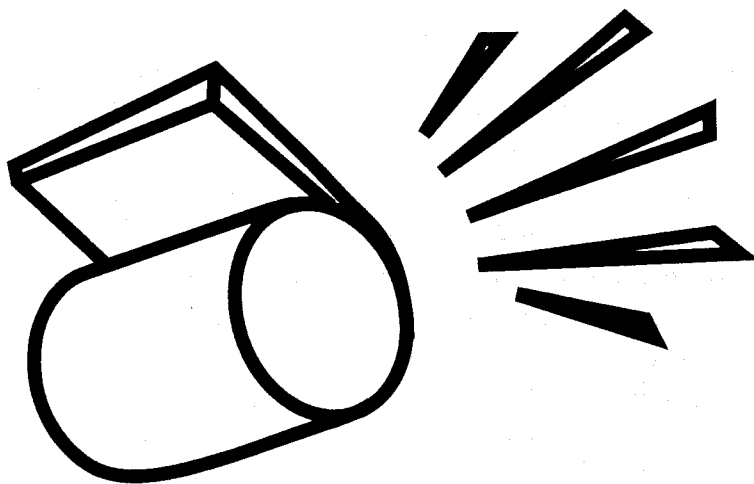
Naast computers vinden allochtone jongeren in de bibliotheek ook een redelijke collectie lectuur in hun eigen taal. Er zijn geen cijfers beschikbaar over de mate waarin daarvan gebruik wordt gemaakt.

Het aanbod van op allochtone jongeren gerichte (pop)muziekvoorstellingen is niet uitputtend onderzocht. Wel is duidelijk geworden dat er regelmatig concerten zijn die door veel jonge allochtonen worden bezocht. Als er voor specifieke doelgroepen iets wordt georganiseerd blijft het publiek veelal tot die doelgroep beperkt. Bij dit soort evenementen is er weinig sprake van integratie tussen verschillende groepen allochtonen.

20

Jongerencentrum Dynamo probeert actief in te spelen op de muzikale behoeften van allochtone jongeren. Een medewerker omschreef dat proces als 'een zoektocht, die niet altijd even makkelijk is'. Waar het bezoek aan Dynamo zich aanvankelijk vooral op het weekeinde concentreerde, komen er nu ook steeds meer allochtone jongeren op andere dagen.

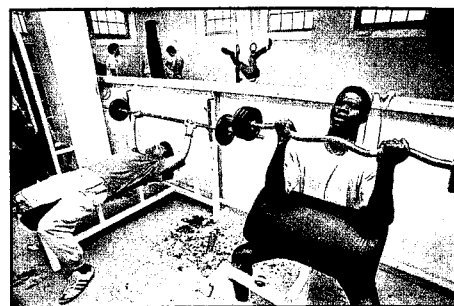

Sport

Voetbal, vechtsporten en atletiek zijn populair bij allochtone jongens. Dat zal niemand verbazen. In die zin wijkt hun voorkeur nauwelijks af van die van autochtone jongens. Bij sporten als tennis en hockey zijn ze verhoudingsgewijs slecht vertegenwoordigd. Vooral bij voetbal spiegelen de jongens zich graag aan de vele gekleurde spelers die een belangrijke rol spelen in de bekende clubs. In hun droom staan ze over een paar jaar ook in de grote stadions, hartstochtelijk toegejuicht door tienduizenden mensen. Sport als vrijetijdsbesteding houdt vooral allochtone jongens bezig. In de gesprekken met meisjes en vrouwen is het onderwerp nauwelijks aangeroerd. Waar dat wel gebeurde werd zwemmen genoemd als vorm van actieve sportbeoefening.

Bevindingen

In de bijeenkomsten in het kader van deze Maatschappelijke Verkenning is verhoudingsgewijs veel over sport gesproken. Gezien de rol die sport speelt bij het besteden van vrije tijd, is dat ook niet verwonderlijk. Relatief weinig allochtone jongeren beoefenen sport in georganiseerd verband. De indruk bestaat dat er wel veel jongeren zijn die dat zouden willen en mogen, maar ze lijken niet te weten hoe ze het moeten aanpakken.

Jongeren en ouders noemen ook gebrek aan geld als een van de redenen waarom verhoudingsgewijs weinig allochtonen lid zijn van een sportclub. Dat heeft vooral te maken met het vaak grote aantal kinderen per gezin. Ook de aard van de sport en de daaraan verbonden kosten spelen een rol. De commissie vermoedt dat veel ouders niet weten dat er een reductieregeling bestaat voor sport, recreatie en culturele activiteiten voor mensen met een minimuminkomen.

22

Jongeren met wie gesproken is over hun ervaringen met voetbalclubs, zijn daarover niet tevreden. Ze vinden het niveau van de trainingen te laag en er is naar hun oordeel te weinig discipline. Voor hen lijkt sport niet zo zeer iets te zijn dat ze 'voor de lol' doen, maar als een op prestatie en carrière gerichte activiteit. Ze verwachten professionele trainers die hen kunnen helpen hun soms niet geringe ambities op sportgebied te verwezenlijken.

Gesprekspartners uit de sportwereld wezen erop dat de clubs alleen dankzij vrijwilligers draaiend kunnen worden gehouden.

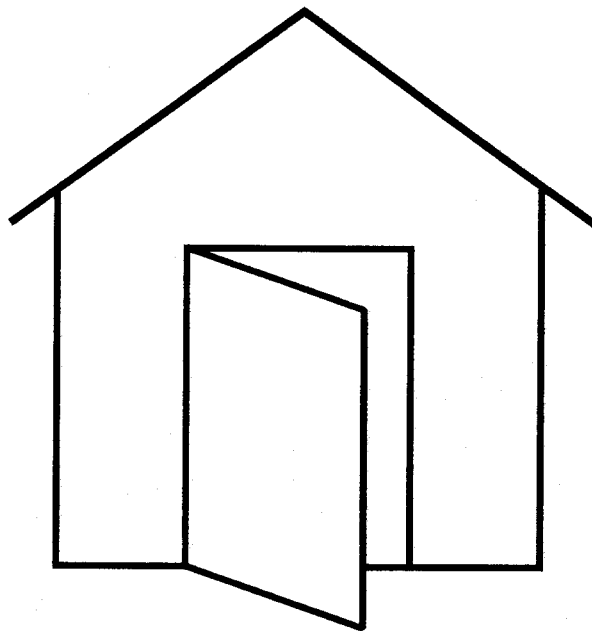

Een bezoek aan voetbalclub WVVZ maakte duidelijk dat daar niet meer dan twaalf tot dertien allochtone jongens spelen. De clubleiding heeft de indruk dat het kinderen zijn van ouders die al redelijk zijn ingeburgerd. De vereniging verspreidt de allochtone jeugdleden bewust over zo veel mogelijk elftallen. De leiding van de club is geen voorstander van teams met uitsluitend spelers van allochtone afkomst. Bij minstens één andere club gebeurt dat wel. Dat sluit ook aan op de wens van veel jongeren.

Aanbod

De Eindhovense Sportraad en de meeste afzonderlijke sportclubs kennen geen speciaal op allochtonen gericht beleid. De algemene opstelling was tot nu toe ook om dat nadrukkelijk niet te doen. Sport is altijd gezien als een belangrijk middel om integratie tussen de verschillende bevolkingsgroepen te stimuleren. Het beeld dat bij deze Maatschappelijke Verkenning naar voren komt, bevestigt wat in andere steden ook al is vastgesteld. Er zijn nog steeds groepen allochtone jongeren die het liefst binnen de eigen etnische groep sporten. Niet vanwege het gevoel in een 'gemengd elftal' niet te worden geaccepteerd of te worden gediscrimineerd. Maar 'ons-kent-ons' vinden ze toch leuker. Voor anderen zijn zaken als het samen moeten douchen of een patatje uit de frituur waarin even tevoren een frikadel is gebakken, punten van - zij het beperkt - bezwaar. Het antwoord op de vraag of sportclubs aan die wensen tegemoet moeten komen, ligt buiten het bestek van deze verkenning. Het is wat de commissie betreft wel een aandachtspunt voor de nabije toekomst.

Buurthuizen

'Blijf je in de buurt!'. Elk kind heeft het in zijn leven honderden malen gehoord. De meeste ouders vinden het prettig als hun kroost niet te ver van huis is. Dat geeft een veilig gevoel. En als ze dan ook nog weten dat ze onder toezicht met leuke en misschien wel nuttige dingen bezig zijn, is het hart echt gerust. Daarom hebben buurthuizen een duidelijke en ook niet meer weg te denken functie. Overigens niet alleen voor kinderen. Ook ouderen vinden het prettig en gemakkelijk als ze voor (een deel van) hun vrijetijdsbesteding in de buurt terecht kunnen.

Bevindingen

Binnen het kader en de opzet van deze Maatschappelijke Verkenning was het niet mogelijk een complete inventarisatie te maken van alle activiteiten voor allochtone jongeren in buurthuizen en vergelijkbare accommodaties. De geluiden van de 'gebruikers' zijn erg divers. Sommige jongeren zeggen dat er in de buurthuizen in hun omgeving voor hen 'niets te doen is'. Anderen tonen zich juist enthousiast over het aanbod. Persoonlijke voorkeuren en verschillen in programmering liggen

ongetwijfeld ten grondslag aan die verschillen. De wat oudere jeugd (14+) had verhoudingsgewijs wat meer kritiek op het aanbod dan de wat jongere kinderen.

Over het algemeen bestaat de indruk dat allochtone jongeren veel behoefte hebben aan activiteiten in buurthuizen. Daarmee kunnen ze de drukte thuis (vaak grote gezinnen) of het strenge toezicht van ouders en vaak ook grootouders ontlopen.

In de gesprekken met jongeren kwam verder naar voren dat ze van mening zijn dat ze in de meeste Vrije Tijdsaccommodaties (VTA's) niets te zoeken hebben. Noch bij het aanbod van activiteiten noch bij de inrichting ('niet eens een flipperkast!') wordt volgens de desbetreffende jongeren rekening met hen gehouden.

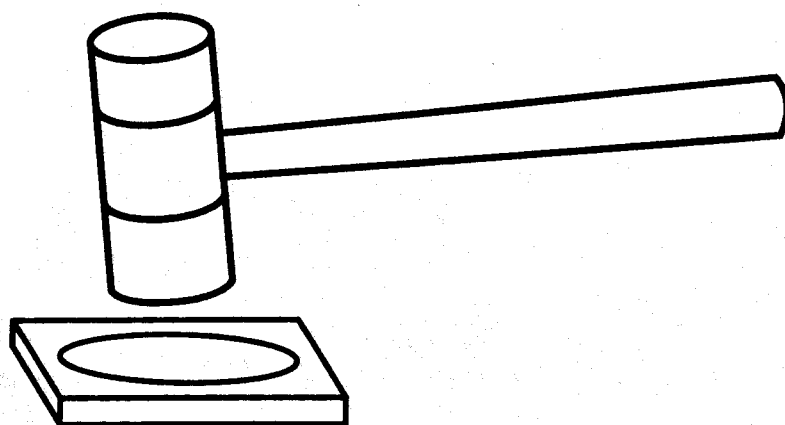

Aanbod

Buurtwerk Eindhoven (BWE) biedt in diverse wijken van de stad een redelijk uitgebreid pakket aan voorzieningen en mogelijkheden die ook aantrekkingskracht uitoefenen op allochtone jongeren. Voorbeelden zijn recreatieve en educatieve activiteiten, huiswerkbegeleiding en belangenbehartiging. Uitgangspunt is dat de doelgroepen vooral zelf moeten aangeven wat ze willen. De indruk bestaat dat ze dat over het algemeen ook goed weten te doen. Van de kant van Buurtwerk Eindhoven is gewaarschuwd voor het stigmatiseren van allochtone jongeren als een 'probleemgroep'. De ervaring bij BWE is dat ze over het algemeen dezelfde wensen, ideeën en moeilijkheden hebben als autochtone jongeren.

De Surinaamse zelforganisatie Wan Pipel probeert met gerichte activiteiten meer jongeren te trekken. Het bestuur ziet het als een handicap dat de accommodatie waarvan Wan Pipel gebruik maakt, in een omgeving ligt die als sociaal onveilig wordt ervaren.

Het stadhuis

Kenmerkend voor een Maatschappelijke Verkenning door gemeenteraadsleden is het zelf vergaren van informatie en de behoefte om zich een eigen beeld van het onderwerp te vormen. Bij het voorbereiden van deze verkenning heeft de commissie vastgesteld dat dit zo breed mogelijk dient te gebeuren. Toetsen van eerdere bevindingen is daarbij een belangrijk element. Daarom heeft de commissie ervoor gekozen aan het einde van de feitelijke verkenning een informeel gesprek te voeren met een aantal voor het onderwerp relevante beleidsambtenaren. Doel van dat gesprek was inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het beleid en de afstemming daarvan op de vraag vanuit de bevolking. Eerste onderdeel van dat gesprek was verduidelijken hoe het beleid rond vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren tot stand komt. Vervolgens hebben de commissieleden een aantal ervaringen en bevindingen aan de ambtenaren voorgelegd en om een reactie gevraagd. De bij deze bijeenkomst aanwezige ambtenaren vertegenwoordigden de afdelingen welzijn, onderwijs en educatie, sport en recreatie en kunst en cultuur van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bevindingen

Binnen de ambtelijke organisatie is een proces aan de gang, gericht op het verdwijnen van de schotten tussen de diverse diensten en afdelingen. Op deze wijze moet het mogelijk worden visies, ervaringen en kennis meer te bundelen. Daarnaast wil de ambtelijke organisatie zich bij het ontwikkelen van beleid steeds meer richten op de vraag uit de samenleving. Belangrijk is praten met mensen, bijeenkomsten bijwonen en aanspreekbaar zijn.

Er wordt gezocht naar mogelijkheden om optimaal gebruik te maken van de netwerken en de kennis van de stad van ambtenaren op alle niveaus. Een complicerende factor is de vraag of de contacten die men in de samenleving benut, voldoende representatief zijn voor de doelgroepen.

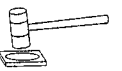
Nieuwe initiatieven stuiten regelmatig op formele bezwaren vanuit de ambtelijke organisatie. Toch wil de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling blijven proberen kleinschalige, interessante initiatieven actief te steunen zonder dat daarover eerst dikke nota's moeten worden geschreven. Alles hoeft ook niet altijd 'volgens de regels' te gaan. De directie omschrijft een dergelijke opstelling als die van 'de ondernemende ambtenaar'.

Deze ontwikkeling betekent overigens niet dat het ambtelijk apparaat in Eindhoven toe wil naar een systeem van 'men vraagt en wij draaien'. Noties en beleidsdoelstellingen blijven het uitgangspunt maar de uitdaging is die te koppelen aan de maatschappelijke werkelijkheid.

Op een aantal terreinen wordt actief ingespeeld op mogelijkheden die de landelijke overheid biedt. Zo is Eindhoven een van de zeven pilotgemeenten binnen het landelijke project 'culturele diversiteit'. In het kader daarvan waren in de periode waarin het gesprek werd gevoerd, 15 projecten in uitvoering. Ondanks alle processen en projecten die in Eindhoven in uitvoering zijn, blijkt een direct contact met de doelgroepen voor deze Maatschappelijke Verkenning een probleem. Op ambtelijk niveau zijn die directe contacten er eigenlijk niet, maar ook de indirecte contacten verlopen niet altijd even soepel. Als voorbeelden werden genoemd het gebrek aan informatie over het reilen en zeilen van de Islamitische school in Eindhoven, het moeizaam functioneren van de platforms van allochtonen en de zeer beperkte deelname van allochtonen aan een inwonersenquête. Daarnaast stelde de commissie vast dat er nauwelijks sprake is van gericht beleid voor het versterken van de positie van allochtone meisjes en vrouwen.

Aanbod

Op verschillende manieren (debatten rond de ontwikkeling van de stadvisie; een 'quick scan' van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling) is duidelijk geworden dat interculturaliteit nog niet op alle fronten concreet deel uitmaakt van het beleid. In de discussies rond de stadvisie was sprake van de 'zeven sleutels van succes'. Interculturaliteit behoorde niet tot die zeven sleutels. Een breder extern onderzoek naar de welzijnssituatie leidde onder meer tot de conclusie dat Eindhoven vergeleken met de andere grote steden, de multiculturaliteit nog niet echt als thema heeft ontdekt.

Volgens de beleidsambtenaren leeft dit thema wel sterk binnen het college van burgemeester en wethouders. Uit de informatie van de aanwezige beleidsambtenaren bleek dat de stad Eindhoven samen met andere partners talrijke projecten in het kader van het Grotestedenbeleid ontwikkelt. Na afloop van de projectperiode is het echter vaak moeilijk om de daarin opgezette activiteiten op een meer structurele basis voort te zetten. Niet alleen ontbreken daarvoor de financiën maar ook de benodigde menskracht en denkkracht. Hierdoor worden gewekte verwachtingen gefrustreerd.

Aandachtspunten

Aandachtspunten

Op basis van haar bevindingen en de toetsing daarvan aan het aanbod, heeft de commissie een aantal inhoudelijke aandachtspunten geformuleerd. De commissie hoopt dat daarmee bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van het beleid op het gebied van vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren rekening wordt gehouden.

Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor een aantal aandachtspunten die van belang kunnen zijn voor de voorbereiding en uitvoering van toekomstige Maatschappelijke Verkenningen.

Inhoudelijk

- * Bij het ontwikkelen van nieuwe woongebieden en het verder ontwikkelen of aanpassen van bestaande wijken, moet voldoende ruimte overblijven dan wel gecreëerd worden waar kinderen kunnen spelen en sporten.
- * Voor het terugdringen dan wel voorkomen van criminaliteit onder jongeren zijn gerichte maatregelen nodig. De commissie denkt daarbij aan preventie, toezicht en contact. Daarnaast kan uitbreiding van op jongeren gerichte activiteiten een rol spelen. Verder verdient terugdringing van schoolverzuim en vroegtijdige schoolverlating door allochtone jongeren grote aandacht.
- * Bij het ontwikkelen en vormgeven van het beleid op het gebied van vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren, moet extra aandacht worden besteed aan de positie van meisjes.
- * Moskeeën zijn een belangrijke vindplaats voor jongeren. Die wetenschap kan aanleiding zijn voor een nader gesprek over een onderzoek naar mogelijkheden voor ondersteuning van uitbreiding van activiteiten, gericht op jongeren.
- * Bij het aanbod van activiteiten en faciliteiten in buurthuizen en Vrije Tijdsaccomodaties moet meer rekening worden gehouden met de specifieke wensen van allochtone jongeren, met name meisjes van twaalf jaar en ouder.
- * Bij het beleid op het gebied van kunst en cultuur en de programmering van activiteiten moet meer rekening worden gehouden met de specifieke wensen van de verschillende doelgroepen.

* Het is van belang om voortdurend te blijven zoeken naar nieuwe mogelijkheden om informatie te krijgen over wat er leeft binnen de allochtone gemeenschap in Eindhoven en wat de specifieke wensen zijn als het gaat om vrijetijdsbesteding door jongeren.

* Op sportgebied vraagt de commissie aandacht voor de volgende punten, mogelijk uit te werken in een nader debat:

- ontwikkeling van het interculturele karakter van sportclubs; hoe om te gaan met wensen om te kunnen sporten met teamgenoten met dezelfde allochtone afkomst;
- betrokkenheid van ouders bij sportactiviteiten van hun kinderen;
- positie van vrijwilligers in de sportwereld;
- ontwikkeling van inzicht in de mate waarin allochtone jongeren gebruik maken van voorzieningen op sportgebied.

Het proces

* Het instrument van de Maatschappelijke Verkenning is nuttig en waardevol om informatie te verzamelen en te toetsen. Om op basis daarvan concrete beleidsaanbevelingen te kunnen doen, is bij een project zoals nu is uitgevoerd een groot aantal contacten in de samenleving en binnen de ambtelijke organisatie noodzakelijk.

* Het tijdsbeslag dat een Maatschappelijke Verkenning op de deelnemers legt, blijkt groot te zijn. Het gaat niet alleen om het voeren van gesprekken en het bijwonen van bijeenkomsten, maar ook om het terugkoppelen van wederzijdse ervaringen, het trekken van gezamenlijke conclusies en het leveren van inbreng voor de rapportage.

* Bij het selecteren en benaderen van potentiële gesprekspartners dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat zij niet willen meewerken of in een later stadium gedane toezeggingen niet nakomen.

* Het is de vraag of in alle gevallen potentiële gesprekspartners in de samenleving via intermediairs moeten worden benaderd of rechtstreeks. Benadering via intermediairs kan van invloed zijn op de antwoorden die men krijgt en de houding tijdens het gesprek.

* In het kader van de Maatschappelijke Verkenning zijn commissieleden ook geconfronteerd met concrete klachten en verzoeken die buiten het terrein van de eigenlijke verkenning liggen. Deze kunnen niet terzijde worden geschoven en moeten in elk geval worden teruggekoppeld naar de vragensteller.

Commissie en ondersteuning

Leden van de commissie Maatschappelijke Verkenning vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren

Mw. mr.dr. G.J.M. van den Biggelaar*	PvdA (voorzitter)
Dhr. M.H.P. van Dam	PvdA
Dhr. drs. G.J.H. Dijsselbloem	D66
Mw. drs. A.J.C.M. Dirrix	Groen Links
Dhr. B.J.M. Gerard	SP
Dhr. P.J.C. van der Grinten	CDA
Dhr. W.J.A.G. van Hagen	Ouderen Appèl Eindhoven
Dhr. R. M. Kerkwijk*	Groen Links
Dhr. P. A.H. Meulman	VVD
mw. drs. G.M. Mittendorff *	CDA
Mw. drs. C.J.J.M. de Poorter-Ponsioen	Stadspartij

**Leden van de voorbereidingsgroep*

Ambtelijke ondersteuning

32

Dhr. drs. J. Verheugt, hoofd bestuurssecretariaat
Dhr. I. Akinci, afd. Communicatie

Externe ondersteuning

Dhr. ing. A. Aboutaleb, directeur Forum, Instituut voor multiculturele ontwikkeling (algemene begeleiding en leiden van de bijeenkomsten)
Mw. M. de Boer en dhr. D. van der Houwen van Communicatiebureau Stroomlijn (rapportages)

Locaties waar met jongeren en volwassenen is gesproken

Hangplek De Landing in de wijk Vaartbroek
Hangplek aan de Generaal Marshallweg
Consultatiebureau Stratum in de St. Lidwinastraat
Peuterspeelzaal De Ballon aan de Mendelssohnlaan
Vrouwengespreksgroep bij Stichting Turkse Vrouwen 'Nese'
Surinaamse zelforganisatie Wan Pipel
Buurthuis 't Akkertje aan de Heezerweg
Zwembad 'De Tongelreep'
Sportcomplex voetbalvereniging WVVZ
Marokkaanse Arrahman moskee aan de Visserstraat
Turkse Fatih moskee aan de Willemstraat

Dit rapport is opgesteld en uitgebracht onder verantwoordelijkheid van de commissie uit de gemeenteraad van Eindhoven voor de Maatschappelijke Verkenning naar vrijetijdsbesteding door allochtone jongeren.

Monique de Boer en David van der Houwen

Communicatiebureau Stroomlijn BV, Maassluis

Gwendolyn Kleinjan

Jos Lammers, Eindhoven

Drukkerij van Hooff de Waard, Rotterdam